

**Ietekmes uz vidi novērtējuma
Tukuma lidostas darbības paplašināšanai
ziņojuma sabiedriskā apspriešana**

Protokols
Tukuma novada dome
02.10.2012. plkst. 18.00

Piedalās:

Juris Šules, Tukuma novada Domes priekšsēdētājs
Māris Rudaus-Rudovskis, Tukuma novada Domes izpilddirektors
Ēriks Lukmanis, Tukuma novada Domes priekšsēdētāja vietnieks
Aivars Volfs, Tukuma novada Domes priekšsēdētāja vietnieks
Indulis Zariņš, Tukuma novada domes deputāts
Juris Grīnfelds, Tukuma novada Dome
Armands Hohfelds, Tukuma novada Domes Pašvaldības policijas priekšnieks
Maija Fogle, Tukuma novada Domes ainavu arhitekte
Dace Dēliņa, Engures novada domes būvvaldes vadītāja
Valdis Felsbergs, SIA "Lateikoil"
Jānis Pētersons, Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes vecākais inspektors
Jevgēnijs Sokhnenko, SIA "Tukums Airport"
Marina Samuilova, SIA "Tukums Airport"
Maksims Petročenko, SIA "Tukums Airport"
Konstantīns Dzehs, SIA "Tukums Airport"
Agris Grosmorgs, SIA "Tukums Airport"
Māris Antiņš, SIA "Tukums Airport"
Uģis Ķevics, SIA "Tukums Airport"
Vasīlijs Antonovs, SIA "Tukums Airport"
Mārtiņš Putranovs, SIA "Tukums Airport"
Aigars Rakovs, SIA "Tukums Airport"
Ansis Novickis, Lidosta "Rīga"
Agita Puķīte, Neatkarīgās Tukuma Ziņas
Ingrīda Smuškova, Tukuma DC
Māris Birkulis, Tukuma uzņēmēju klubs
Laimonis Lapiņš, Tukuma uzņēmēju klubs
Andris Ritenis, Tukuma uzņēmēju klubs
Māra Zivarte, SIA "Tukuma slimnīca"
Gunta Kalviņa, NVO
Zane Purkalna-Kjahjare
Juris Timolojevs
Nauris Pētersons
Sandris Valdmanis
Agnija Antule
Mārtiņš Vūņa
Velta Straupmane
Igors Tarasovs

Anita Ērenfrīde
Everita Stūrīte
Jānis Stūrītis
Benita Sproģe
Irēna Brenča
Rīta Tilka
Gatis Komrads
Anita Apine
Arvīds Driķis
Ilmārs Bāliņš
Armands Birznieks
Jānis Frišfelds
Aija Frišfelde
Gita Poga
Edijs Poga
Ilmārs Zīvarts
Sandra Siliņa
Viesturs Ločmelis
Jānis Bokums
Andrejs Ercmanis
Solvita Nižio
Edijs Rakovs
Jānis Nižio

Māris Rudaus-Rudovskis: Labdien! Šovakar Tukuma novada domē notiek apspriede par Tukuma lidlauka nākotni, tā darbības paplašināšanu. Ceru, ka diskusija būs konstruktīva. Dodu vārdu ietekmes uz vidi novērtējuma vadītājam Valdim Felsbergam.

Valdis Felsbergs: Labdien! Es esmu Valdis Felsbergs. Mēs tikāmies jau sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā. Es atgādināšu, kādu projektu mēs apspriežam. Vērtējamā darbība ir plānota lidojumu skaita palielināšana esošajā Tukuma lidostā bez fizikām izmaiņām dabā. Šai darbībai piemērotā procedūra ir ietekmes uz vidi novērtējums. Pirmo reizi mēs tikāmies sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā. Vides pārraudzības valsts birojs ir ņēmis vērā tajā izteiktos sabiedrības priekšlikumus un sagatavojis ietekmes uz vidi novērtējuma programmu. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums un tā kopsavilkums ir pieejami Tukuma novada domē, Smārdē, kā arī internetā vienu mēnesi – no 18. septembra līdz 18. oktobrim. Vides pārraudzības valsts biroja kontaktinformācija ir dota visos sludinājumos – gan Neatkarīgajās Tukuma Ziņās 18. septembrī, gan abu pašvaldību mājas lapās.

Sniegšu īsu prezentāciju par ziņojuma saturu.

Vienīgā vērtēšanas vērtā ietekme ir troksnis, jo tas tieši ir atkarīgs no tā, cik lidojumu ir. Pārējie ietekmes faktori ir formāli.

Esošā trokšņa līmenis ir novērtēts, ņemot vērā lūgumus to darīt. Ir veikti reāli mērījumi dabā lidmašīnu pacelšanās un nolaišanās laikā. Mērpunkti ir izvēlēti, lai

raksturotu trokšņa līmeni gan pacelšanās un nosēšanās koridora galos, gan skrejceļa sānos. Visi vērā ņemamie secinājumi ir par Smārdes pagasta teritoriju. Ir mērīti trokšņa līmeņi piecu lidmašīnu L-39 pacelšanās laikā. Iegūts vidējais trokšņa līmenis, maksimālais troksnis, sākotnējais troksnis jeb fons un iegūtais izsvartais trokšņa līmenis. Maksimālais troksnis ir tik liels, kā mauriņa plāvējam darbojoties. Šādas epizodes ir vidēji 155 gadā. Rezultāts nepārsniedz trokšņa robežvērtību – 55 decibelus.

Tālāk apskatīšu ietekmes uz vidi būtiskuma novērtējumu paredzētajai darbībai, balstoties uz ieceri palielināt lidojumu skaitu līdz 3000 un lidmašīnu tehniskajiem datiem. Tie ir 3000 regulāro reisu. Trokšņa līmeņus kartē var nolasīt pēc krāsām. Kā redzams, ārpus lidostas teritorijas dienas normatīvu pārsniegumu nav. Vakars ir no 7 līdz 11. Trokšņa normatīvs ir par pieciem decibelu mazāks. Aina ir tā pati – modelētais trokšņa līmenis ir ar 5 decibelu rezervi. Nakts trokšņa aina parāda, ka troksnis būs zemāks par 35 decibelu. Nakts stundās lidojumi nav plānoti, tie notiks tikai divas stundas no nakts trokšņa modelēšanā iekļautā perioda – pirmajā (no 11 līdz 12 vakarā) un pēdējā stundā (no 6 līdz 7 rītā). Nakts troksni dod tikai divas stundas.

Tālāk pāriesim pāri visiem pārējiem ietekmes uz vidi faktoriem.

Ne pie esošās lidojumu intensitātes, ne pie plānotās nav nekādu gaisa normatīvu pārsniegumu. Ir veikta modelēšana, lai pierādītu pašu par sevi saprotamo. Tas pats attiecībā uz augšnes un grunts piesārņojumu. Ir esoša attīrīšanas sistēma, kas atbilst visiem noteikumiem jau pie esošās situācijas. Ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Ķemeru nacionālais parks atrodas 4 km attālumā no vērtējamās darbības. Nav identificētas nekādas ietekmes. Un nav arī atšķirību starp alternatīvām. Arī putnu barošanās un nakšņošanas vietas netiks skartas, jo nav pamata vēl 4 km aiz nacionālā parka robežām atrasties kādām nozīmīgām putnu barošanās vai nakšņošanas vietām.

Izmaiņas ainavā būs tādas, ka lidmašīnas būs gaisā redzamas biežāk nekā līdz šim, bet vienalga pietiekami reti. Ietekmes nav.

Tūrisms. Lidostas attīstība ir tūrismam labvēlīga. Ķemeru nacionālajam parkam kā arvien nozīmīgākam tūrisma objektam būs iespējams apmeklētāju pieaugums.

Tas īsumā arī ir viss. Lūdzu jūsu jautājumus un stādīties priekšā katru, kas ņem vārdu.

Edijs Poga: Paldies par prezentāciju! Jūs pielīdzinājāt zāles plāvēja iedarbināšanu lidmašīnu radītajam troksnim. Ceru, ka tas bija domāts ironiski.

Man interesē tabula ar trokšņa mērījumiem. Tas ir veikts uz reaktīvajām lidmašīnām? Tas ir reāls mērījums? Tabula ir no pielikuma?

Valdis Felsbergs: Jā, tas ir reāls mērījums dabā, ko veicis sertificēts uzņēmums.

Edijs Poga: Kas tie ir par skaitļiem tabulā?

Valdis Felsbergs: Pirmajā ailē ir troksnis no epizodes sākuma līdz beigām. Otrajā ailē ir maksimālais troksnis. Trešajā ailē ir fona troksnis un ceturtajā ailē ir aprēķinātais izsvartais trokšņa rādītājs $L_{diēna}$.

Edijs Poga: Vai prognozētais troksnis palielināsies, kad reaktīvo mācību lidmašīnu vietā lidos Boeing lidmašīnas?

Valdis Felsbergs: Nē, Boeing lidmašīnu radītais troksnis būs mazāks.

Edijs Poga: Tātad, pēc trokšņa tabulas redzams, ka naktī, kad es gulēšu un man pārlicos lidmašīna, tad tajā brīdī troksnis būs 90 decibeli?

Valdis Felsbergs: Tā būs tad, ja Jūs gulēsiet zālē tajā vietā, kur ir ticis mērīts troksnis. Jūsu mājā tas būs vismaz par 40 decibelēm mazāks.

Edijs Poga: Tātad, vidējais svērtais neko nepasaka par troksni konkrētajā brīdī?

Valdis Felsbergs: Jā, tajā brīdī, kad lidmašīna lido, troksnis ir, un, kad nelido, tad nav.

Edijs Poga: Tātad, tas neko nepasaka par konkrēto troksni.

Valdis Felsbergs: Ir trokšņa normatīvi, kas ir noteikti trokšņa rādītājiem. Metodika, kā šos trokšņa rādītājus noteikt, visur ir vienāda. Tiek vērtēts katras epizodes individuālais troksnis un epizožu biežums. Latvijas normatīvi ir visstringrākie Eiropā. Varbūt vēl kādā valstī ir tik pat stingri normatīvi, bet nekur tie nav stingrāki. Citās valstīs tie ir vairāk attīstībai labvēlīgi. Bet protams, cilvēki, kas dzīvo pie dzelzceļa, jau ir pieraduši pie trokšņa un tas viņiem netraucē.

Edijs Poga: Bet reāli būs individuālas skaņas epizodes, kas būs daudz skaļākas par aprēķinātajiem trokšņa rādītājiem.

Valdis Felsbergs: Jā, individuālās trokšņa epizodes būs aptuveni tik skaļas, kā Harley-Davidson motocikls.

Edijs Poga: Ziņojuma pielikumā pievienotajā testēšanas pārskatā ir teikts: “Šis paziņojums par mērījumu rezultātiem ir Akustikas laboratorijas viedoklis un /vai skaidrojums un tiek dots kā laboratorijas neakreditētā darbība.” Ko īsti nozīmē šis teikums? Ka cipari īsti sertificēti nav?

Valdis Felsbergs: Pirmkārt, paskatieties Latvijas Nacionālā Akreditācijas biroja datu bāzē, ka SIA “R&D Akustika” ir akreditēts veikt šādu novērtējumu.

Edijs Poga: Bet ko nozīmē šī piezīme?

Valdis Felsbergs: Tas nozīmē, ka trokšņa mērījumu ekstrapolācija ir balstīta uz pasūtītāja dotajiem datiem par trokšņa epizožu biežumu. SIA “R&D Akustika” neuzņemas atbildību par datiem, kas viņiem ir iesniegti, lai aprēķinātu trokšņa rādītājus (pēdējo aili trokšņa tabulā).

Edijs Poga: Vai tad trokšņa rādītājus neaprēķina, no vienas ailes atņemot otru?

Valdis Felsbergs: Nē, es nezinu to metodiku, pēc kuras aprēķina trokšņa rādītājus un to var pateikt tikai sertificēts akustiķis.

Edijs Poga: Mēs iepriekšējā sapulcē diskutējām, ka troksnis ir jāmēra. Un Jūs teicāt, ka tikai modelējot, nevis mērot var iegūt trokšņa ainu. Kāpēc tad tika veikti mērījumi?

Valdis Felsbergs: Esošā situācija un prognozējamā situācija principā atšķiras ar vienu lietu – esošajā situācijā ir, ko mērīt, bet prognozētajā – nav. Esošajā situācijā ir mērīti konkrēti trokšņa līmeņi konkrētā situācijā. Plānotajā situācijā ir tikai modelēšana.

Edijs Poga: Kāpēc tad tika mērīts?

Valdis Felsbergs: Vidējos svērtos trokšņa rādītājus ir iespējams iegūt vai nu izmērot vienu epizodi un tad, zinot epizožu skaitu, tos aprēķināt, vai arī tā, ka mēra trokšņa epizodes katru dienu visa gada garumā.

Edijs Poga: Ja palielinās lidojumu skaits, tad palielinās arī vidējais svērtais?

Valdis Felsbergs: Jā, protams.

Edijs Poga: Aprēķinātais trokšņa rādītājs ir uz 3000 epizodēm?

Valdis Felsbergs: Nē uz 3000 lidojumiem un attiecīgi 6000 epizodēm.

Edijs Poga: Ja lidojumu skaits palielinās par divām reizēm, tad arī trokšņa rādītāji palielinās divreiz?

Valdis Felsbergs: Nē, tādas sakarības starp epizožu skaitu un trokšņa rādītājiem nav. Palielinoties lidojumu skaitam divreiz, trokšņa rādītāji varētu pieaugt par trim decibelēm.

Edijs Poga: Jūs sakāt, ka būvniecību neveic, bet atzinumā ir norādīts, ka pašlaik notiek termināla iekšdarbi pilnā sparā. Kā lai to saprot?

Valdis Felsbergs: Tieši tā. Jums kā juristam jau gan vajadzētu zināt un saprast, ka nekāda būvniecība nevar notikt tad, ja tai notiek ietekmes uz vidi novērtējums.

Edijs Poga: Es nerunāju par ietekmes uz vidi novērtējumu.

Valdis Felsbergs: Bet es runāju tikai par ietekmes uz vidi novērtējumu. Šī darbība no mūsu viedokļa ir jau esošā situācija.

Edijs Poga: Un kas no ietekmes uz vidi novērtējuma viedokļa ir instrumentālās vadības sistēmas uzstādīšana?

Valdis Felsbergs: Tā nav būvniecība. Un instrumenti tiktu uzstādīti arī tad, ja šis ietekmes uz vidi novērtējums nenotiktu.

Edijs Poga: Instrumentu uzstādīšana vēl tikai notiks. Vai tie ir reāli darbi vai tas vairāk līdzināsies datora pieslēgšanai.

Valdis Felsbergs: Tas drīzāk līdzināsies otrajam variantam.

Edijs Poga: Bet ir rakstīts, ka instrumentālā vadības sistēma ir jau uzstādīta.

Valdis Felsbergs: Daļa ir uzstādīta, daļa nav. Šī projekta pabeigšana nekādā veidā neietekmē vidi. Tas būs dispičeru punkts, kurā tiks vadīta lidmašīnas nosēšanās vai pacelšanās.

Edijs Poga: Iepriekšējā sapulcē mēs strīdējāmies par lidaparātu veidiem. Tagad es ziņojumā atrodu šādu sadalījumu – mazās reaktīvās, lielās reaktīvās un propelleru tipa lidmašīnas. Tātad ir plānoti šie trīs lidmašīnu veidi?

Valdis Felsbergs: Tas ir iespējamais tipiskais lidmašīnu veidu sadalījums, kas sniegts, lai apmēram raksturotu plānotās lidmašīnas. Tas raksturo līdzīgu lidostu tipisko lidmašīnu sastāvu.

Edijs Poga: Par Natura 2000. Man ir neskaidrs moments, ka ziņojumā ir piezīme, ka lidosta ietekmi uz Ķemeru nacionālo parku neatstās, ka tas ir 4 km attālumā utt. Un, ka neviens no koridoriem neskar parku. Iepriekšējā sapulcē mēs uzlikām lielo rimbuli, pa kuru riņķos lidmašīnas pirms nosēšanās. Mēs nonācām pie secinājuma, ka Ozolpils virzienā pacelšanās-nosēšanās koridora gals tomēr iekrīt Ķemeru nacionālajā parkā, kā arī lielie uz mazie apli. Mēs esam redzējuši, kā lidmašīnas zemā līmenī laižas apkārt lidostai un gaida nosēšanos. Kas ir pamatā šiem jūsu apgalvojumiem? Lielais aplis varētu pat līdz jūrai aiziet.

Valdis Felsbergs: Vai Jūs Rīgas lidostā bieži esat pacēlies un piezemējies, un vai Jūs bieži esat riņķojis?

Edijs Poga: Rīgā ne tik bieži, bet citās lidostās ir bieži gadījies riņķot pirms nosēšanās. Man paziņas dzīvo pie Rīgas lidostas, tur lidmašīnas riņķo un tas ir ļoti zemu, gandrīz zemes līmenis. Putni arī pamanīs tādas lidmašīnas klātbūtni.

Valdis Felsbergs: Jo lidosta ir lielāka, jo lielāka vajadzība ir lidot apkārt. Riņķošanas Tukuma lidlaukā nebūs, tas ir tikai ārkārtas gadījumiem.

Edijs Poga: Ja nākotnē lidojumu skaits palielināsies, tad arī riņķošanas aplis kļūtu intensīvāk izmantots.

Valdis Felsbergs: Varbūt kāds no lidostas pārstāvjiem varētu pateikt, kādos gadījumos un cik bieži lidmašīnas riņķo virs lidostas?

Edijs Poga: Nē, netērēsim laiku! Bet tomēr, arī pacelšanās-nolaišanās koridors skar Ķemeru nacionālo parku.

Valdis Felsbergs: To mēs pārbaudīsim un nepieciešamības gadījumā precizēsim ziņojumu.

Edijs Poga: Jūs rakstāt, ka lidojot tranzītā, pasažieri varētu apmeklēt Ķemeru nacionālo parku kā tūristi. Vai tiešām tas ir nopietni domāts?

Valdis Felsbergs: Ja biznesmeņi piedāvātu tranzīta pasažieriem šādā veidā pavadīt laiku starp reisiem, tad protams, ka viņi varētu iet uz parku.

Edijs Poga: Te ir minēts, ka lidlauka apgaismojums neko neietekmēs un arī nav bijuši iebildumi. Bet iedzīvotāji jau ir norādījuši vēstulē, ka lidlauka apgaismojums varētu radīt problēmas.

Valdis Felsbergs: Iesniegumā ir norādīts, ka varētu būt problēmas, nevis, ka pašlaik kādam no apgaismojuma rodas problēmas.

Edijs Poga: Ne tikai cilvēki, bet arī Çemeru nacionālais parks varētu ciest no gaismas.

Valdis Felsbergs: Mēģiniet nošķirt notikušu faktu no pieņēmuma. Ziņojumā ir rakstīts, ka ietekmes no esošā lidlauka apgaismojuma nav.

Dace Dēliņa: Es gribētu piebilst par ietekmi uz Çemeru nacionālo parku. Gan Dabas aizsardzības pārvalde, gan paši Çemeru nacionālā parka speciālisti ir vērtējuši šo projektu un nav bijušas nekādas iebildes nedz no parka, nedz no Dabas aizsardzības pārvaldes. Parks pats vērtē un arī par tūrismu nevajag ironizēt. Tūrisms Çemeru nacionālajā parkā attīstās un viņiem ir lieli plāni. Un lidlauks varētu nodrošināt šādu iespēju.

Edijs Poga: Ryanair pasažieri jau nu noteikti neies uz Çemeru nacionālo parku. Tas ir joks?

Dace Dēliņa: Jautājums ir tikai par informāciju, kāda tiek sniegta potenciālajiem parka apmeklētājiem.

Valdis Felsbergs: Tas nav joks. Tas ir tikai uz Jūsu spriedums, ka Ryanair pasažieri uz Çemeru nacionālo parku neies. Piemēram, es esmu bijis Ryanair pasažieris un vēl pazīstu vairākus tādus cilvēkus, kas ietu.

Edijs Poga: Mani interesē gaiss. No norādītajiem riskiem ir tikai stacionārie priekšmeti, kā DUS un tml.. Bet arī lidaparātu darbības rezultātā taču radīsies gaisa piesārņojums. Kur ziņojumā tas ir teikts?

Valdis Felsbergs: Lidaparātu radītais gaisa piesārņojums nav vērtēts. Neko Jūs nesajutāt līdz šim un arī nesajutīsiet arī turpmāk.

Edijs Poga: Vai tas ir tāpēc, ka Vides pārraudzības valsts birojs to nav iekļāvis programmā?

Valdis Felsbergs: Gan tāpēc, gan arī tāpēc, ka lidmašīnu radītais gaisa piesārņojums nav vēra ņemams. Bet, ja Jūs uzskatiet, ka tas ir jāvērtē, Jūs variet rakstīt Vides pārraudzības valsts birojam.

Edijs Poga: Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 17. panta 3. daļas 6. punktā ir teikts, ka ziņojumā ir jāsniedz informācija par sabiedriskās apspriešanas rezultātu, pievienojot pārskatu par sabiedrības līdzdalības pasākumiem un sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā iesniegtie priekšlikumi ir ņemti vērā.

Taču ziņojumā ir tikai rakstīts, ka ir bijuši formāli iebildumi par procedūru un jautājumi par lidmašīnu tipiēm. Bet nav paskaidrots, kā tie ir ņemti vērā.

Valdis Felsbergs: Ziņojumā ir atspoguļoti visi sabiedriskās apspriešanas rezultāti, kas attiecas uz ietekmi uz vidi. Viedokļi par pilnvaras nepieciešamību man iepriekšējās sapulces laikā nav atspoguļoti. Ja Jūs varat konkrēti norādīt, kuri viedokļi nav ņemti vērā, tad sniedziet tādu informāciju.

Edijs Poga: Es lūdzu konstruktīvu sarunu. Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 17. panta 3. daļas 6. punktā ir teikts, ka jāparāda, kā iesniegtie priekšlikumi ir ņemti vērā. Kur ziņojumā ir parādīts, kā sabiedrības viedokļi ir ņemti vērā?

Valdis Felsbergs: Mēs nodaļu par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem esam iekļāvuši ziņojumā. Lūdzu, izmantojiet laiku līdz 18. oktobrim, lai norādītu, kā šī nodaļa būtu jāpapildina.

Edijs Poga: Jūs sakāt, ka mēs vērtējam 3000 lidojumu gadā. Bet kas notiks, ja būs vairāk par 3000? Mēs taisīsim vēl vienu ietekmes uz vidi novērtējumu?

Valdis Felsbergs: Šā ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātā var tapt atļauja, kas atļauj apkalpot 3000 lidojumu gadā. Ja lidojumu skaits pārsniedz šo atļauto apjomu, tad ir jāsniedz jauns pieteikums, seko sākotnējais izvērtējums un, ja kompetentā institūcija nolemj, ka paredzētajai darbībai nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, tad atkal tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums.

Edijs Poga: Iepriekšējā sapulcē Jūs teicāt, ka paredzētā darbība ir neparasta darbība tādā ziņā, ka tai ir piemērots ietekmes uz vidi novērtējums, kaut arī neko jaunu Tukuma lidosta neveido utt.. Ko Jūs ar to bijāt domājis.

Valdis Felsbergs: Tieši to es arī biju domājis. Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2. pielikumā ir dotas darbības, kurām jāveic ietekmes uz vidi novērtējums vai sākotnējais izvērtējums, taču starp tām nav paredzētās darbības.

Edijs Poga: Acīmredzot, Vides pārraudzības valsts birojs nav to ņēmis vērā Eiropas Savienības tiesas spriedumu lietā Nr. C-275/09. Lidosta bija kaut ko uzcēlusi un tad tika piemērota ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra tika lidojumu skaita palielināšanai. Jautājums bija, vai jāvērtē arī līdz tam veiktā būvniecība vai tikai lidojumu skaita pieaugums. Taču lidostas kapacitāte ir daudz reižu lielāka. Esošais process pēc būtības ir parodija par to, kādam būtu jābūt ietekmes uz vidi novērtējuma procesam. Tam jānotiek tad, kad ir būvniecības iecere. Vēl pirms iešanas uz būvvaldi, ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums. SIA “Tukums Airport”, pārņemot lidlauku, sāka kasīt nost nezāles no skrejceļa, uzstādīt žogu, uzstādīt gaismaņas utt. Tukuma iedzīvotāji sūdzējās jau par to, ka būvdarbiem, kas tika veikti un kas tiek veikti, netika izvērtēta ietekme uz vidi. Un gan Vides pārraudzības valsts birojs, gan pašvaldība to zina. Ir jāizvērtē būvniecības procesa rezultātā radītās infrastruktūras ietekme uz vidi. Tāda darbība, kura pati par sevi neietver būvniecību, nav ietekmes uz vidi novērtējuma izpratnē vērtējamā darbība, tāpēc jau pirms nezāļu novākšanas no skrejceļa bija jāvērtē ietekme uz vidi. Bija jāvērtē, cik reāli lidojumus varētu šajā lidlaukā veikt un tas līdzīgi kā Rīgas lidostā. Mēs vērtēsim tikai plānoto lidojumu

skaitu, taču vērtēt vajag reālo lidostas kapacitāti. Jūs rakstāt, ka nav alternatīvas. Bet to jau vajadzēja vērtēt, vācot nezāles nost no skrejceļa. Kopumā esošais ietekmes uz vidi novērtējuma process neatbilst likumam un tiesībām. Šajā ziņojumā gandrīz nekā jauna nav, viss jau ir redzēts kaut kur iepriekš. Tas nav nopietns dokuments, kā to prasa direktīvas.

Dace Dēliņa: Vakar sabiedriskās apspriešanas sapulces laikā, kas notika Smārdē, mums tika pārņemts, ka pašvaldība nav runājusi ar iedzīvotājiem. Mēs nevaram piespiest atnākt uz apspriedi katru iedzīvotāju, taču tāda iespēja iedzīvotājiem vairāku gadu garumā tika dota. Daļu no lidostas ēkām mēs nodevām apsaimniekotājam jau 2002. gadā, daļu – 2004. gadā. Tās bija lidostai raksturīgas būves. Pašvaldība šo teritoriju saņēma savā īpašumā kā lidlauku. Tālāk pašvaldība lēma, ko darīt ar šo īpašumu. Mēs sapratām, ka skrejceļš ir tāds objekts, ko ir grūti uzturēt un dārgi izbūvēt, tāpēc tika nolemts šajā teritorijā arī turpmāk saglabāt lidlauku un tika meklēti pretendenti. Par labāko pretendentu mēs izvēlējāmies SIA “Tukums Airport”. Pārējā teritorija tika sadalīta citiem uzņēmumiem. SIA “Tukums Airport” ir ļoti veiksmīgi šo teritoriju apsaimniekojis. Iepriekš teritorija bija izlaupīta, tagad tā ir sakopta un iežogota. Pašvaldība nevarēja aizliegt apsaimniekotājam to darīt. Vēl viens veiksmīgs piemērs ir ar kūdras pārstrādes uzņēmums, savukārt, pārējie uzņēmumi viņiem nodotajās teritorijās Tukuma lidlauka apkārtnē, diemžēl, neko nedara.

Edijs Poga: Tagad mēs varam saprast, kāpēc ir izveidojusies šāda situācija. Pirms tika dota būvatļauja, bija jāveic ietekmes uz vidi novērtējums.

Dace Dēliņa: Toreiz vēl tādu likumu nebija, šeit pat vēl nebija Eiropas savienības. Vides pārraudzības valsts biroja lēmums ir ļoti skaidrs – esošo ēku rekonstrukcijai nav jāpiemēro ietekmes uz vidi novērtējums. 2006. gadā pašvaldība iesaistījās sadarbības projektā. Izpētes ietvaros bija trīs sabiedriskās apspriešanas. Nebija neviena iebilduma no sabiedrības puses attiecībā uz lidlauka attīstību. Sapulces bija pilnīgi atklātas un bija prezentēts lidostas attīstības makets un arī attīstības mērķi tika apspriesti. 2004. gadā sākās teritorijas plānojuma apspriešana Smārdē. Tas nebija nekas slēpjams. Bija zināms, ka tur ir un arī paliks lidlauks. Teritorijas plānojuma izstrāde notika 2005., 2006. un 2007. gadā. Tā laikā netika saņemts neviens iesniegums ar iebildumiem pret lidlauku. Nevar apvainot pašvaldību, ka mēs to esam pa kluso darījuši. Mēs to neizlemjam vieni paši un arī vides pārvalde to kontrolē. Te tika pieminēts pasažieru termināls. Termināls ir administratīvā ēka, kura nepieciešama arī pilotu atpūtai. Tāpat ir arī ar lidlauka apgaismojuma ierīkošana. Tumsā neviens nenolaidīsies. Esošu kaponieru savešana kārtībā ir nepieciešama, lai varētu tur uzglabāt lidmašīnas. Nav neviena objekta lidostā, kas būtu no jauna būvēts. Nav nedz pagarināts skrejceļš, nedz mainīts tā novietojums. Visas darbības ir bijušas likumīgas. Cits jautājums ir, ka varētu būt kaut kādas nepilnības Latvijas likumdošanā, kādas neatbilstības Eiropas tiesību normām. Taču tādā gadījumā ir jāvērsas pie likumdevēja. Abi punkti likumā, kas attiecas uz šo darbību, ir ļoti izplūduši un tas ir arī interpretācijas jautājums.

Edijs Poga: Ar likumu interpretāciju topošie juristi nodarbojas jau pirmajā kursā. Direktīvu prasības ir ieviestas Latvijas likumos. Vides pārraudzības valsts biroja lēmumā ir tiešas atsauces uz iepriekš minēto spriedumu. Nav svarīgi, ka Staļins ir uzbūvējis šeit skrejceļu. Svarīgi ir, ka lidosta ir bijusi kādu laiku neaktīva. Es saprotu, ka objektam ir jābūt sakārtotam, bet ir svarīgi, kā šie procesi tiek veikti. Tas nav

pieļaujams pēc “soli pa solim” principa, kad pakāpeniski tiek veiktas darbības, kurām visām kopā būtu jāveic ietekmes uz vidi novērtējums. Visi argumenti ir saprotami tīri cilvēcīgi, bet tam nav relevances. Process ir jāveic. Tiesa ir pateikusi, ka lidlauka būvniecība ir arī infrastruktūras palielināšana ar mērķi būtiski palielināt lidojumu skaitu.

Māris Rudaus-Rudovskis: Jūsu diskusija šobrīd neatbilst ietekmes uz vidi novērtējuma saturam. Sanāk tā, ka, ja pa kādu ielu nedēļu nebrauc automašīnas, tad, lai ielu atsāktu lietot, jāveic ietekmes uz vidi novērtējums.

Māris Mežapuķis: Latvijā ir tikai viena sertificēta skaņas mērīšanas iekārta, kas pieder Rīgas pašvaldības policijai. Kāpēc šī iekārta netika izmantota, lai mērītu troksni? Priekš kam ir vajadzīgas visādas modelēšanas un tabulas? Vienkārši jāizmēra troksnis ar Rīgas pašvaldības policijas iekārtu un viss būs skaidrs. Kāpēc ar šo skaņas ierīci netika mērīts?
Man arī bites aiziet bojā un nevar saprast, kāpēc. Varbūt tas ir no visām tām vibrācijām un trokšņa?

Valdis Felsbergs: Kādas muļķības! Latvijā ir vairākas sertificētas firmas, kas var novērtēt troksni. Modelēšana un tabulas ir nepieciešamas, lai varētu iegūt trokšņa rādītājus, kuriem ir noteikti normatīvi.

Edijs Poga: Runājot par Engures teritorijas plānu, tad tajā ir ietverta tēze par lidlauka intensitāti un noslogotību un runa tur iet tikai par sporta lidmašīnām. Tur arī bija teikts, ka, ja gadījumā kaut kas mainīsies, tad tiks veikts stratēģiskais novērtējums. Visu laiku gāja runa par mazu sporta lidostu.

Tukuma novada iedzīvotājs: Kas dod atļauju piecām “Bitēm” ar tādu troksni vienlaikus lidot? Vai tas netraucē iedzīvotājus?

Valdis Felsbergs: Jā, tas traucē iedzīvotājus, bet tas likuma rāmjos.

Māris Mežapuķis: Jā kāds manu īpašumu atpirks, tad man nebūs pretenziju.

Tukuma novada iedzīvotājs: Es esmu Tukuma uzņēmēju kluba pārstāvis un runāju Tukuma uzņēmēju vārdā. Mēs liela grupa aizbraucām uz lidlauku uz apskatījām, kādi ir plāni un investīcijas. Mēs bijām par attīstību, taču arī bija bažas par trokšņa līmeni. Tāpēc paldies, ka ir bijis ietekmes uz vidi novērtējums. Tas parāda to, ko parāda. Es šodien redzēju, ka viens cilvēks ir sapratis, ka viņam pašam ir jācīnās par sava īpašuma vērtību. Konvencija paredz, ka jebkurai personai ir tiesības uz īpašumu, taču personai pašai ir jāpierāda, kuras darbības rezultātā viņa īpašumam ir radies kaitējums.

Edijs Poga: Citētais spriedums nez kāpēc ir vārds vārdā ietverts domes paskaidrojumā rajona tiesai. Ja procedūra tiktu izveikta pareizi, tad būtu jānovērtē paredzētās darbības rezultātā radītais ļaunums ir mazāks par sabiedrības ieguvumu. Mēs esam pret to tāpēc, ka Šulca kungs ir nepareizi veicis šo balansēšanas aktu.

Māris Rudaus-Rudovskis: Lūdzu, atgriezāties pie šodienas sarunas tēmas!

Valdis Felsbergs: Pogas kungs apgalvo, ka visām būvniecības darbībām ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, taču tā nav. Likumam “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” ir divi pielikumi, kuros ir ietvertas darbības, kurām jāveic, kā arī tas, kādā intensitātē jāveic ietekmes uz vidi novērtējums. No sava prāta to neviens izdarīt nevar.

Edijs Poga: Likumā ir noteikti projekti, kuriem uzreiz bez izvērtēšanas ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums.

Valdis Felsbergs: Tukuma lidostā nav neviena tāda objekta.

Gatis Komrads: Kāpēc ziņojumā ir izmantoti dati par 2011. gadu, nevis 2012. gadu?

Valdis Felsbergs: Tāpēc, ka ziņojumā tika izmantoti pētījumi, kas bija veikti iesnieguma sākotnējam novērtējumam vajadzībām.

Gatis Komrads: Kāpēc nav lietotas atsauces visās tabulās? Konkrēti 13. lpp. tabulās.

Valdis Felsbergs: Jā, tā ir tehniska kļūda, ko mēs izlabosim.

Gatis Komrads: Ietekme uz tūrismu. Vai sadaļai tādai ir jābūt? Tur nav neviena vārda par Tukumu un Jaunpili. Vajadzēja no Tukuma uzņēmēju kluba kādu atsauci saņemt. Tas nav nopietns izvērtējums. Es ierosinu šo sadaļu kaut kā papildināt.

Valdis Felsbergs: Tā ir nodaļa par ietekmi uz tūrismu un rekreācijas resursiem, nevis par ietekmi uz uzņēmējdarbību. Un patiešām lidojumu skaita pieaugumam uz tūrismu varētu arī nebūt nekādas ietekmes. Iebildes ir reģistrētas.

Gatis Komrads: Pētījumā par skaņu ir minēta mērījumu nenoteiktība. Ko tas nozīmē?

Valdis Felsbergs: Viss, kas būtu jāsaprot cilvēkam bez speciālas izglītības, ir ietverts ziņojumā. Pielikumā ir pievienots testēšanas pārskats, ar kuru, ja vēlas, var iepazīties profesionāļi un novērtēt pētījuma veikšanas atbilstību metodikai.

Gatis Komrads: Vai tas nenozīmē plus mīnus? Vai tā ir mērījumu kļūda?

Valdis Felsbergs: Jā.

Gatis Komrads: Ja tā ir kļūda, tad M2 punktā troksnis arī varētu pārsniegt normatīvu.

Valdis Felsbergs: Jūs varat šo viedokli nosūtīt Vides pārraudzības valsts birojam, bet trokšņa rādītāju aprēķini ir veikti atbilstoši metodikai.

Gatis Komrads: Šī pielikuma ceturtajā tabulā nav norādītas mērpunktu koordinātas. Ja es gribu ar šeit jau pieminēto Rīgas pašvaldības policijas aparātu nomērīt troksni vai nolīgstu to pašu firmu un samaksāju viņiem vairāk, nekā Jūs, kā es atrādīšu konkrētos punktus?

Valdis Felsbergs: Jā, es jau redzēju, ka šeit nav norādītas koordinātas. To mēs arī izlabosim.

Tukuma novada iedzīvotājs: Vēl ziņojumā nav vērtēts sagaidāmais troksnis Durbē. Lidmašīnas lido virs manis. Man interesē mana veselība. Jūs pieminējāt mauriņa pļāvēju. Es strādāju ar mauriņa pļāvēju uz tā ir rakstīts 96 decibeli, bet brīdī, kad lidmašīna iet pāri galvai, tā ir daudz skaļāka par mauriņa pļāvēju.

Valdis Felsbergs: Uz mauriņa pļāvēja norādītais trokšņa līmenis ir trokšņa avotā. Ja Jūs pieliktu ausi pie pļāvēja un tajā brīdī virs galvas lidotu lidmašīna, tad tā vairs neliktos skaļāka par pļāvēju.

Māris Rudaus-Rudovskis: Kādas ir turpmākās darbības no jūsu puses?

Valdis Felsbergs: Līdz 18. oktobrim ilgst sabiedriskās apspriešanas periods, kad var rakstīt vēstules Vides pārraudzības valsts birojam. Visos paziņojumos ir norādīta Vides pārraudzības valsts biroja kontaktinformācija. Pēc apspriešanas perioda birojam tiks iesniegts papildināts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums izvērtēšanai.

Māris Rudaus-Rudovskis: Vai tad būs vēl viena apspriede?

Valdis Felsbergs: Nē, apspriedes vairs nebūs, bet iedzīvotāji varēs paust savu viedokli divu mēnešu laikā, kamēr tiks sagatavots atzinums par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu.

Tukuma novada iedzīvotājs: Kā vārdā Jūs runājat – Vides pārraudzības valsts biroja vai SIA “Tukums Airport” vārdā?

Valdis Felsbergs: Es runāju SIA “Latekoil” vārdā, kuram SIA “Tukums Airport” ir pasūtījis veikt ietekmes uz vidi novērtējumu.

Jānis Pētersons, Valsts vides dienesta Ventspils reģionālā vides pārvalde: Es jau redzu, ka troksnis varbūt ir visbūtiskākā ietekme šajā gadījumā, bet es no savas puses gribu ieteikt rūpīgāk izvērtēt to, vai esošā degvielas uzpildes stacija, kas ir piemērota mazo lidmašīnu uzpildei, spēs apkalpot arī lielās lidmašīnas, un vai tā nav kādā veidā jāuzlabo vai jāpārveido.

Edijs Poga: Vai jūs domājat būvdarbus?

Jānis Pētersons: Es nezinu, iespējams arī, ka būtu nepieciešama kāda pārbūve.

Tukuma novada iedzīvotājs: Cik ilgi šis ietekmes uz vidi novērtējuma process var ilgt? Kad būs redzama pirmā lidmašīna?

Valdis Felsbergs: Līdz 18. oktobrim mēs gaidām sabiedrības viedokļus. Tad mēs papildinām ziņojumu uz iesniedzam to Vides pārraudzības valsts birojam. Tad birojs to izvērtē un sagatavo atzinumu. Varbūt atzinums būs līdz gada beigām, varbūt pēc.

Māris Rudaus-Rudovskis: Vai vairāk jautājumu nav?

Tukuma iedzīvotāja: Es vēl gribu izteikt pēdējo komentāru. Es gribēju paskatīties Pogas kungam acīs. Es vāji jūs sadzirdēju. Es gribu teikt, ka ir ļoti jauki, ka jūs esat ļoti erudīts dažādos likumos. Mana erudīcija ir vērsta citā virzienā. Es pirmām kārtām esmu sieviete, māte un vecmāmiņa, un esmu par Tukuma lidostu. Mūsu valstī ne tikai tiesu sistēmā, bet arī daudzās citās sistēmās ir nekārtības. Šo nekārtību rezultātā daudzi bērni ir aizbraukuši no Latvijas, to skaitā arī mani. Es gribu kādreiz no Tukuma lidlauka aizlidot uz Angliju pie saviem bērniem un mazbērniem, un es ceru, ka mani mazbērni atlidos atpakaļ uz Latviju un savedīs kārtībā šeit visu. Es esmu par Tukuma lidostu un par mīlestību.

Tukuma novada iedzīvotājs: Kur Jūs dzīvojat?

Tukuma iedzīvotāja: Es dzīvoju Tukumā un arī man lido pāri lidmašīnas, bet mani tas nemaz netraucē.

Māris Rudaus-Rudovskis: Sapulci beidzam!

Sapulci vadīja: **Valdis Felsbergs**

Protokolēja: **Sintija Martinsone**